

Gaveafgift- kursværdi af anfordringsgældsbreve ved gaveoverdragelse

Sagen angik, hvorvidt anfordringsgældsbreve skulle kursværdiberegnes i forbindelse med en gaveanmeldt gældseftergivelse

SKM2024.32.VLR

Det fremgår af sagen, at størstedelen af købesummen ved et generationsskifte i 2007 blev erlagt med to rentefrie anfordringsgældsbreve, der hver havde en nominal værdi på 37.214.611 kr. Der blev i forbindelse med generationsskiftet ydet gaver, og anfordringsgældsbrevene indgik i gaveanmeldelserne til kurs 100.

Anfordringsgældsbrevene blev ca. 6 år senere eftergivet, og der blev i den forbindelse fremsendt gaveanmeldelser, hvor værdien af gældsbrevene blev opgjort til henholdsvis 4.782.084 kr. og 5.790.593 kr. som følge af, at flere selskaber i den gaveoverdragne koncern var gået konkurs, og at gavemodtagerne, der altså var debitor på anfordringsgældsbrevene, var insolvente og derfor ude af stand til at honorere gældsforpligtelsen.

Størrelsen på gaverne blev herefter opgjort som nettoformuen ekskl. gældsbrevene.

Skattestyrelsen ville ikke anerkende, at anfordringsgældsbrevene skulle kursværdiberegnes og ansatte gavernes værdi til gældsbrevenes nominelle værdi, hvilket blev påklaget til Landsskatteretten.

Twisten angik således ved Landsskatteretten om gavernes værdi i forbindelse med gældseftergivelsen var den nominelle værdi på 37.214.611 kr. for hvert af anfordringsgældsbrevene eller den gaveanmeldte kursværdi på 4.782.084 kr. og 5.790.593 kr.

Landsskatteretten stadfæstede Skattestyrelsens afgørelse og anførte i præmisserne, at gavegiver og gavemodtagerne befandt sig i et gavemiljø og at gavemodtagernes privatforbrug i det væsentligste blev finansieret af gavegiver.

Derudover lagde Landsskatteretten vægt på, at eftergivelse af gælden i øvrigt skete på et tidspunkt, hvor værdien af aktierne var faldet, hvilket indebar, at gavemodtagerne fremstod som teknisk insolvent, og at gaveafgiften derfor blev minimeret. Desuden havde gavegiver eftergivet gælden samtidig med, at gavegiver fortsat havde et større mellemværende med gavemodtagerne, som gavegiver i øvrigt forsørgede. Gavemodtagerne var i øvrigt på sigt arving efter gavegiver.

Landsskatteretten fandt på den baggrund, at der ikke kunne lægges vægt på, at gavemodtagerne teoretisk set var teknisk insolvente, idet gældseftergivelsen var styret af interessesammenfaldet mellem gavegiver og gavemodtagerne, og at gavemodtagernes betalingsevne reelt set ikke var efterprøvet. Landsskatteretten fandt det herefter ikke godtgjort, at fordringerne ikke var nedskrevet til et lavere beløb end fordringernes værdi for gavegiver (kreditor).

Sagerne blev herefter indbragt for byretten i henholdsvis København og Aalborg, der besluttede, at sagerne skulle behandles sammen og i øvrigt henvises til førsteinstansbehandling i Vestre Landsret. Heraf følger, at sagerne blev anset for principielle, idet de ellers ikke var blevet henvist til førsteinstansbehandling i landsretten.

Der blev i forbindelse med sagens behandling ved landsretten afholdt syn og skøn. Syn- og skønsmanden fandt, at værdien af de to gældsbreve udgjorde henholdsvis 6.908.098 kr. (svarende til kurs 18,56) og 7.484.558 kr. (svarende til kurs 20,11). Gavemodtagerne ændrede herefter deres påstande til, at det var disse værdier, der skulle anerkendes som gavernes værdi.

Skønsmanden anførte desuden:

"Der eksisterede ikke skønsmanden bekendt et almindeligt marked for omsætning af gældsbreve af den i spørgsmål 1 nævnte karakter, således at

det har været muligt at afsætte gældsbrevene til en uafhængig tredjemand mod vederlag."

Der blev desuden i forbindelse med sagens behandling i Landsretten indkaldt et vidne, Statsautoriseret revisor JS, der forklarede, at han havde udarbejdet de to gavemodtageres formueopgørelser, og at han havde anvendt den modregnede balances metode. Han havde således opgjort nettoaktiver og nettopassiver og derfra regnet baglæns for at finde kursen på gældsbrevene. Han forklarede desuden, at det var den sædvanlige måde at opgøre værdien af et gældsbrev på, og at opgørelsen efter hans bedste overbevisning svarede til formueforholdene på opgørelsestidspunktet.

Syn- og skønsmanden blev ligeledes afhørt (afhjemlet) og forklarede, at han havde beregnet værdien af gældsbrevene med udgangspunkt i gavemodtagerens mulighed for at tilbagebetale gælden. Han forklarede videre, at han havde opgjort deres nettoformuer, ekskl. gældsbrevene, og beregnet kursen på gældsbrevene.

Han forklarede desuden, at metoden var gængs anvendt og svarede til den metode, som revisoren anvendte til at udarbejde formueopgørelserne. Han havde også selv benyttet metoden i sit hver som revisor.

Endelig forklarede han, at det var svært at se, at der skulle være et marked for handel med de pågældende gældsbreve, men hvis der var et sådant marked, ville prisen være den, han havde angivet. Værdien ville være den samme for en uafhængig kreditor som for en interesseforbunden kreditor, og at svaret på spørgsmål 2 i skønserklæringen skal forstås sådan, at der ikke findes en børsværdi for sådanne gældsbreve.

Vestre Landsrets dom

Vestre Landsret slog indledningsvist fast, at det påhvilede gavemodtagerne at godtgøre, at værdien af gældsbrevene skulle fastsættes til mindre end kurs 100.

Landsretten gennemgik herefter faktum vedrørende udstedelsen af gældsbrevene og anførte, at

"Fremgangsmåden indebar bl.a., at der ikke i forbindelse med aktieoverdragelserne skulle betales gaveafgift af et beløb svarende til gældsbrevenes pålydende værdi."

Dette er ikke så overraskende henset til, at anfordringsgældsbreve efter helt fast praksis medtages i opgørelsen over en gaves værdi til kurs pari.

Landsretten anførte herefter, at det fremgår af boafgiftslovens § 27, stk. 1, at en gaves værdi fastsættes til dens handelsværdi på tidspunktet for modtagelsen, hvilket i det konkrete tilfælde vil sige på det tidspunkt, hvor der skete gældseftergivelse.

Landsretten lagde herefter på baggrund af bevisførelsen, herunder skønsmandens besvarelse, til grund, at der ikke eksisterede et almindeligt marked for omsætning af gældsbrevene, og at det derfor ikke var muligt at afsætte gældsbrevene til en uafhængig tredjemand mod vederlag.

Landsretten fandt desuden, at gældsbrevene heller ikke var bestemt til eller egnet til omsætning, og at en værdiansættelse, der byggede på den metode, som var anvendt i statsautoriseret revisor JS's formueopgørelser og skønsmandens besvarelse, derfor ikke kunne lægges til grund ved gaveafgiftsberegningen i det foreliggende tilfælde.

Herefter anførte Landsretten:

"Landsretten finder, at den valgte fremgangsmåde indebærer, at gældsbrevene som udgangspunkt ved gaveafgiftsberegningen skal værdiansættes til kurs 100, hvis gælden eftergives."

Det er således ifølge landsretten udgangspunktet, at gældsbrevene skal værdiansættes til kurs 100 ved gældseftergivelse.

Spørgsmålet var herefter, om det var godtgjort, at gældsbrevene havde en lavere værdi end kurs 100.

Landsretten lagde i forbindelse med vurderingen heraf til grund, at gældseftergivelsen var sket i et gavemiljø, og at gave giver - også ud over

gældseftergivelsen - gav gavemodtagerne betydelige gaver og løbende bidrog til deres forsørgelse.

Landsretten anførte videre, at der ikke forelå konkrete oplysninger, der sandsynliggjorde, at gælden ville være blevet krævet betalt, før gavemodtagerne kunne indfri gælden - eventuelt med midler fra udbytte af kapitalandelene eller arv.

Landsretten konkluderede herefter, at det på denne baggrund ikke var godtgjort, at værdien af gældsbrevene skulle fastsættes til mindre end kurs 100 ved beregningen af gaveafgiften.

Kommentarer

Det følger altså af landsrettens dom, at udgangspunktet er, at et anfordringslån der gaveoverdrages til debitor, skal værdiansættes til kurs 100 uanset debtors manglende betalingsevne, og at det påhvilede gavemodtagerne at godtgøre, at værdien af gældsbrevene skulle fastsættes til mindre end kurs 100.

Denne bevisbyrde var altså ikke løftet, og vidneforklaringerne fra revisor og det afholdte syn og skøn i sagen hjalp altså heller ikke, idet landsretten underkendte deres metode til værdiansættelse.

Dette var begrundet med, at der ikke eksisterede et almindeligt marked for omsætning af gældsbrevene, og at det derfor ikke var muligt at afsætte gældsbrevene til en uafhængig tredjemand mod vederlag. Gældsbrevene var heller ikke bestemt til eller egnet til omsætning, hvilket realistisk set vil gøre sig gældende for stort set alle, hvis ikke alle, anfordringsgældsbreve, der udstedes i forbindelse med generationsskifte.

Det er herefter ikke så overraskende, at landsretten nåede frem til, at værdien var kurs pari henset til, at gældseftergivelsen var sket i et gave miljø, hvor gavegiveren - også ud over gældseftergivelsen - gav gavemodtagerne betydelige gaver og løbende bidrog til deres forsørgelse.

Derudover var det altså et moment, at der ikke forelå konkrete oplysninger, der sandsynliggjorde, at gælden ville være blevet krævet betalt, før gavemodtagerne kunne indfri gælden - eventuelt

med midler fra udbytte af kapitalandelene eller arv.

Uanset at dommen er konkret begrundet, viser den, hvor vanskeligt det er at få medhold i, at en gaves værdi ved eftergivelse af anfordringslån er lavere end kurs pari på anfordringslånene i et gave miljø.